

ÇAĞDAŞ SANAT, MODA VE YENİLİK BAĞLAMINDA: YAYOI KUSAMA

Dr. Öğr. Üyesi S. Çiğdem KOÇAK¹
Doç. Dr. Serpil Yayman ATASEVEN²

ÖZET

Sanatçı Yayoi Kusama, sonsuzluğa olan inancı ile sınırlı gibi görülen bir noktadan sınırsızlığa pencere açan beneklerin kraliçesidir. Kusama; kendi tarzını tek bir puantiyeden farklı bakış açılarıyla oluşturduğu desenler ile belirledi. Muhteşem bir çalışma azmi ve enerjisi olan Kusama'yı sanatında güçlü kılan onun obsesif tarafıdır. Önemli kadın avangard sanatçılardan birisi olan Kusama, tekrar eden sonsuz puantiyelerin etkisini Pop-Art, Minimalizm ve Feminist sanat çalışmaları ile vurguladı. Etkileyici çalışmalarını, enstalasyon ve performans sanatı ile sosyal hayata dahil etmeyi başardı. Araştırmanın problemi, günümüz moda markaları, yaratıcı ve yenilikçi olarak varlıklarını sürdürebilmek için Yayoi Kusama gibi sanatçılar ile iş birliği kurmaya ihtiyaç duymaları temel alınarak oluşturuldu. Günümüzde moda; çağdaş sanat galerilerinde, geleneksel sanat müzelerinde ve sergilerde yerini almaktadır. Kusama gibi önemli sanatçılar ile yapılan yaratıcı çalışmalar ile müze veya sanat galerisine benzetilen mağazalar da yeniliğin önemli bir parçası olmaktadır. Sonuç olarak sanat ve moda adeta iç içe geçmiş ve markalar kendisini bu yolla güçlendirmiştir. Resim sanatının moda ve marka algısı üzerindeki güçlü etkisi makalenin görsel kaynakları ile açıklanmaktadır. Bu makale çalışmasında, Yayoi Kusama'nın çağdaş sanat ve moda iş birliğini güçlendirdiği yenilikçi ve yaratıcı çalışmalarından örnekler verilerek, farklı disiplinlerin endüstrideki etkin birlikteliğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Markaların yenilenme çabalarında sanat ve sanatçılardan yararlanarak ikonik tasarımlar ile koleksiyon oluşturma yöntemleri açıklanmaktadır. Yöntem olarak, genel tarama modeli esas alınarak Yayoi Kusama'nın sonsuzluğu simgelediği beneklerinin Louis Vuitton markası tarafından koleksiyon ve vitrin tasarımına dönüşümü görsel örnekleri ile anlatılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yayoi Kusama, Sanat, Moda, Yenilik, Marka

¹ Uşak Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Orcid No:0000-0001-5998-6394, cigdem.kocak@usak.edu.tr

² Uşak Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Orcid No: 0000-0002-8966-9119, serpil.ataseven@usak.edu.tr
Araştırma Makalesi/Research Article–Geliş Tarihi/Received:25/03/2021–Kabul Tarihi/Accepted: 25/04/2021

IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY ART, FASHION AND INNOVATION: YAYOI KUSAMA

ABSTRACT

Artist Yayoi Kusama is the queen of Polka Dots, whose belief in infinity opens a window from the seemingly limited to the infinite. Kusama determined her own style with patterns she created with different perspectives from a single polka dot. It is her obsessive side that makes Kusama, who has a great determination and energy to work, strong in her art. Kusama, one of the leading women avant-garde artists, emphasized the effect of the endless repetition of polka dots with Pop-Art, minimalism, and feminist works. With her installation and performance art, she managed to integrate her impressive works into social life. **The problem of the research was created on the basis that today's fashion brands need to collaborate with artists such as Yayoi Kusama in order to survive creatively and innovatively.** Today, fashion takes its place in contemporary art galleries, traditional art museums and exhibitions. Creative works with major artists like Kusama and stores that are compared to museums or art galleries are also an important part of innovation. As a result, art and fashion are almost intertwined and brands have strengthened in this way. **The strong effect of painting on fashion and brand perception is explained by the visual sources of the article.** In this article, it is aimed to reveal the effective collaboration of different disciplines in the industry by giving examples of Yayoi Kusama's innovative and creative works that strengthened the cooperation of contemporary art and fashion. In the efforts to regenerate brands, it is explained the methods of creating collections with iconic designs using art and artists. As a method, based on the general scanning model, the transformation of Yayoi Kusama's infinity-symbolized Polka Dots into collection and showcase design by the Louis Vuitton brand is explained with visual examples.

Keywords: Yayoi Kusama, Art, Fashion, Innovation, Brand

GİRİŞ

Yayoi Kusama, 22 Mart 1929 da Matsumoto'da doğmuştur. Çağın en önemli avangard sanatçılarından olan Yayoi Kusama sıra dışı tasarımlarıyla tanınmıştır. Resim sanatının dışında birçok alanda çalışması bulunan sanatçının, farklı disiplinleri bir araya getirmesi onun zengin hayal dünyasının kanıtı olmuştur. Bu açıdan Kusama, Minimalist sanat anlayışını benimsemesine rağmen performans (happening) tarzında çeşitli çalışmalar da yapmıştır. Sanatçı özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra sanat alanında ortaya çıkan bütün sanatsal gelişimlerden yararlanmıştır. Bu dönemde özellikle Pop-Art, Minimalizm ve Feminist sanat ile ilgili çalışmaları ile dikkat çekmiştir. 1957 yılında sanat çalışmalarına devam etmek için ABD'ye giden sanatçı orada soyut dışavurumcu tarzda resimler yapmıştır. Sanatçı, ilk ciddi çalışması olan "Silinmişlik Odası" adlı eserini çocuklar için tasarlamıştır. Bu odadaki her şey beyaza boyanmıştır. Katılımcılardan, kendilerine verilen yuvarlak ve değişik renklerdeki puantiyeleri istedikleri yere yapıştırmaları istenmiştir.

Sanatçı bu çalışmasında çocukluğunda yaşadığı travmalara karşı ebeveynlerine itaatsiz davranışlarla intikam almaktadır. Yayoi Kusama, farklı büyüklükte ağ ve puantiye çalışmalarını birim tekrarı şeklinde uygulayarak kendi tarzını oluşturmuştur. Sanatçı çalışmalarının çoğunda kullandığı farklı büyüklükteki puantiyeleri resimlerinde, heykellerinde, elbiselerinde, vitrinlerde, galerinin duvarlarında kısacası her yerde kullanmıştır. Yayoi Kusama, farklı disiplinlerde yaptığı çalışmalarında oluşturduğu bu tarzla kendini ifade etmiştir. Yayoi Kusama, New York'ta geçirdiği yıllarda yaptığı çalışmalar ile adından söz ettirmeye başlamıştır.1960'lı yıllarda burada oluşan "avant-garde "oluşum Kusama'yı etkilemiş ve sanatına yön vermiştir. Eserlerinde kullandığı puantiye desenlerini ruh haline göre çeşitli objelerde birbirinin tekrarı şeklinde veya değişik oranlarda boyayarak içinde yaşadığı karışık dünyadan uzaklaşmaya çalışmıştır ([https://www.tempomag.com.tr/detail/yayoi-kusama-sinir-tanimayan-obsesyon#:~:text,](https://www.tempomag.com.tr/detail/yayoi-kusama-sinir-tanimayan-obsesyon#:~:text=) AlıntıTarihi:16.03.2021).

Kusama, "*Sanat gördüğüm, yaşadığım olumsuz şeylerden kurtulmak için bir araçtı, bir yoldu, yöntemdi ve kurtuluştu. Bu yüzden sürekli çizdim, boyadım ve yazdım*" diyerek kendisini ifade etmiştir ([https://ekmekvegul.net/sectiklerimiz/gunun-guzeli-beneklere-hukmeden-yayoi-kusama,](https://ekmekvegul.net/sectiklerimiz/gunun-guzeli-beneklere-hukmeden-yayoi-kusama) AlıntıTarihi:17.03.2021).

Çocukluğundan itibaren başlayan mental bozuklukları onun halüsinasyon olarak her yerde çiçekler, ağlar ama ağırlıklı olarak noktalar görmesine sebep olmuştur. Bu sorunla başa çıkma yöntemi onu sanata yönlendirmiştir. Uzun yıllar ABD'de yaşadıkdan sonra kendi isteğiyle ülkesi Japonya'ya akıl hastanesinde yatmak üzere geri dönmüştür. Kendisini "obsesif sanatçı" olarak nitelendiren Kusama, eserlerini "Minimalizm, Sürrealizm, Pop-Art, Soyut Ekspresyonizm" çatısı altında toplamaktadır. 2012 yılında illüstrasyonlarını çizdiği, Penguin Classics tarafından yayınlanan "Alice Adventures in Wonderland" kitabı, tavşan deliğinden aşağı başlayan yolculuğu kendine has beneklerle yorumlamıştır. Sanatçı, çalışmalarında fantezi ve kâbusu, hayal gücünü ve deliliği, basitliği ve korkuyu karıştırmıştır (Üstündağ Özel, 2017:143). Kusama bir obsesif olarak puantiye desenleri kıyafetlerine de taşıyarak yaşam tarzına dahil etmiştir. Bu obsesiflik anksiyete nevrozu olarak da adlandırılmakta ve 2002 yılında otobiyografisini yazdığı kitabının başlığında da panik atak olarak yer almaktadır (Kireç, 2019:261). Kusama'nın yaşamının her döneminde çeşitli disiplinlerle ilgilenmesi ve onun sanatını tanımlayan başarılı işler çıkarmasının nedeni kendine özgü olan ısrarcı motif "obsesif kompulsif" tekrarlama. Budizm bağlamında tekrarlar ise; gerçek dünyadan kopuşu anlatır. Bu aynı zamanda estetik kopuş anlamına da gelir. Kusama hem bir Minimalisttir hem de bir performans (happening) sanatçısıdır. Ayrıca bir feminist olan Kusama; vücut, heykel, baskı, seramik, sürrealist, soyut ekspresyonist alanlarında eserler vermiştir. Aynı zamanda şair, yazar ve sinema sanatçısıdır (Kıran, 2013:117).

Duygu, algı, inovasyon ve iletişim üzerine kurulan marka kavramı Bugün tüketicilerine sadece fonksiyonel faydalar değil duygusal ve sembolik faydalar da sunmayı başardıklarında ayakta kalabilmektedir (Aksoy, 2015:1,6). Bu amaçla Yayoi Kusama'nın çağdaş sanat ve moda iş birliğini güçlendirdiği yenilikçi ve yaratıcı çalışmalarının ikonik örnekleri özellikle Louis Vuitton markası üzerinden görseller ile anlatılmaktadır.

Moda ve modern sanatın birbirine paralel etkisi 1937 de Elsa Schiaparelli ve Salvador Dali iş birliği ile tasarlanan istakoz baskılı elbise ile kendini göstermeye başlamıştır. Yves Saint Laurent ve sanatçı Mondrian iş birliği ile 1965'te Mondrian resimlerinin basıldığı elbiseler ile dikkat çekmiştir. Yves Saint Laurent markası aynı yıllarda Pop-Art giysi koleksiyonları tasarlayarak moda ve sanat iş birliğine devam etmiştir. Yves Saint Laurent 1980'li yıllarda Van Gogh resimleri ile ceketler, Matisse resimleri ile giysiler tasarlamıştır. Moda markaları, tüketicilerin zihninde yer etmek için kimliğe ihtiyaç duymaktadırlar (Runsdorf, 2016:70-90).

Bu makalede Yayoi Kusama'nın sonsuzluğu simgelediği beneklerinin Louis Vuitton markası tarafından koleksiyon ve vitrin tasarımına dönüşümü görsel örnekleri ile anlatılmaktadır. Yayoi Kusama büyüleyici ikonik sanatının etkisini günümüz modasına yansıtan sanatçılardan birisi olmayı başarmış ve sanatı moda endüstrisinde yer bulmuştur. Yayoi Kusama'nın sanatı ile beraber moda, marka gibi farklı disiplinlerin bir araya gelerek endüstride birleşmelerinin anlatılması amaçlanmaktadır.

1. YAYOI KUSAMA VE SANATI

Yayoi Kusama klasik Japon resim sanatı kursu almıştır ama onun asıl istediği özgür resim çalışabilmek ve profesyonel bir sanatçı olabilmektir. Annesi ise Yayoi Kusama üzerinde baskı uygular, resim yapmasını hiç istemez ve onun ablası gibi erken yaşta iyi bir evlilik yapmasını ister. Yayoi, annesinin kendisini evlendirme isteğine karşı çıkar. Annesi Yayoi'ye isteğine karşı gelirse evden ayrılması gerektiğini söyler. Yayoi Kusama evden ayrılmayı ve resim yapmayı seçerek 1957 yılında Amerika'ya gider, oradaki ilk çalışmaları soyut dışavurumcu izler taşımaktadır. Kendi tarzını bulmak ve adını duyurmak çabasında olan sanatçı tekrar eden aynı ya da farklı büyüklükte ağ ve puantiye çalışır. 1960'larda karşı görüşü destekler ve benimser. Enstalasyon ve performans çalışmalarıyla çıplak bedenler üzerine sokaklarda puantiye çizer. Ona göre çıplak bedenler savaşa karşı barışı, aşkı temsil etmektedir. Pop Art, Minimalizm ve Feminist sanat ile ilgili yaptığı çalışmaları ile dikkat çeken sanatçı ilk yıllarında boya resmi yaparken; Georgia O'Keeffe'nin sürrealist yaklaşımını benimsemiş ve bu sanatçıdan da etkilenmiştir (Bulut, 2019:26, 27).

Yayoi Kusama, eserlerinde genellikle kırmızı puantiyeler kullanmıştır. Kullandığı kırmızı benekler evrende onun hayal dünyasında yaşayan, onu takip eden kozmik güçler gibidir. Sanatçı obje ile mekânı bir arada kullanarak kendi gerçekliğinden uzaklaşmış, iç dünyasına sığınarak gerçek dünyadan soyutlanmıştır. Kusama, noktaların peşi sıra giderek psikolojik sorunlarından kurtulmaya çalışmıştır. Kullandığı kırmızı benekler, sanatçının evreni ve nesnelere nasıl gördüğünün bir kanıtı gibidir. Kusama, hayal dünyası içinde oluşturduğu bu düzenleme ile içsel dünyasındaki korkularından ve kabuslarından kurtulmanın ve huzura kavuşmanın yolunu bulabilme rahatlığı içinde olduğunu kanıtlamış gibidir. Yayoi Kusama, noktaları bulunduğu her yere uygulamıştır. Sanatçı onları bazen feminist yaklaşımlarının bir göstergesi olarak çıplak bir kadın vücudunda kullanmış, bazen de bir çiçeğin gövdesinde kendi bahçesini oluşturmuştur (<https://www.kreatifbiri.com/yayoi-kusama/>, AlıntıTarihi:16.03.2021).

Resim 1: Yayoi Kusama, “Kalbimi Verdiğim Her Şey Hakkında Konuşan Çiçekler” (2018).

Kaynak: <https://www.gzt.com/arkitekt/sinirli-alandan-sinirsiz-olan-duygusu-sonsuz-aynali-odalar-3565517>

Yayoi Kusama, çalışmalarında balkabağı formunu sık sık kullanmıştır. Resimde görülen “Pumpkin” adlı eseri hakkında şunları söylemiştir; “*Balkabakları mizahi figürler. Formları beni büyütüyor ve son derece iddiasız halleri de bana çok çekici geliyor*” (Artam, 2019:54).

Resim 2: Yayoi Kusama, Pumpkin (Balkabağı), 2010.

Kaynak: <http://pinarsaracoglu.blogspot.com/2016/09/yayoi-kusamann-sonsuzluk-aglarinda-son.html>

Sanatçı bu resminde, balkabağı formu ile kendini özleştirerek hayata bakış açısındaki sadeliği vurgulamıştır. Kusama, gerçek yaşamda yaşadığı uyumsuzluğu resimlerinde tersine çevirmiş, birbirini takip eden formlarla dış dünyadan uzaklaşarak uyumu bulmaya çalışmıştır.

Yayoi, aynalar ve puantiyelerle döşenmiş “Sonsuzluk Odaları” adlı çalışmasında ise odanın içinde bulunan her objenin birçok sayıda yansımından oluşan görüntü ile evrenin sonsuzluğunu ve bu sonsuzluk içinde insanın yalnızlığını ifade etmiştir. Sanatçı, sonsuzluk temasını kullanarak yaptığı çalışmalarını şu şekilde açıklamıştır; “*Sınırları olmayan bir dünyada sonsuzluğu tahmin etmek ve ölçmek arzusundaydım. Gizem ne kadar derindi?*”

Sonsuz sonsuzluklar evrenin ne kadar ötesine gidebiliyordu? Bu soruları sorarken aynı zamanda tek bir noktaya bakıyordum, kendi hayatıma. Tek bir polka noktası, milyarlarcasının arasında tek bir nokta...” diyor (<http://www.gazetefestivaltv.com/beneklerden-bir-dunya-yayoi-kusama/>).

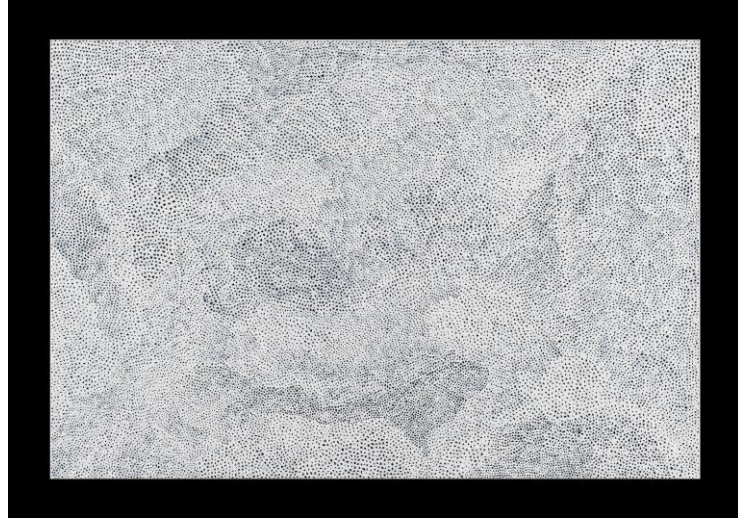

Resim 3: Yayoi Kusama, Sonsuzluk Odası (*Infinity Mirrored Room*).

Kaynak: <http://www.gazetefestivaltv.com/beneklerden-bir-dunya-yayoi-kusama/>

Kusama, uzay içinde dünyayı puantiye olarak görmüş ve bu düşüncesini şöyle yorumlamıştır; “*Dünyamız, kozmozdaki milyonlarca yıldız arasındaki tek puantiyedir. Puantiyeler sonsuzluğa giden bir yoldur. Doğayı ve vücudumuzu puantiyelerle sildiğimizde çevre birliğimizin bir parçası olacağız.*” (<http://www.gazetefestivaltv.com/beneklerden-bir-dunya-yayoi-kusama/>Alıntı Tarihi:17.03.2021).

Sanatçı, yaşam için gerekli gücü toplamak amacıyla hayatını sanata adanmış ve yüzey oyunları oynamıştır. Çocukluk yaşlarından itibaren zihnini işgal eden halüsinasyonlarını, noktalamalar ya da ağ motifleri gibi çizimlerle iki boyutlu ve üç boyutlu çeşitli yüzeylerde takip ederek onlara gerçeklik kazandırmaktadır. Sanatçının bir üslup haline getirmiş olduğu tekrarlı noktalamaların, aynalı duvarlardan yansiyarak, balkabaklarının, ahtapot kollarının üzerinde belirerek, tuval sınırları dışına taşmakta ve sanatçı için bir tür sonsuzluk haline geldiği izlenmektedir. Kusama için, sanat yapmak; bir çeşit iyileşme, terapi ve yaşama sevinci olmaktadır. Sanatsal bir biçim olarak devamlı tekrarlamalarda bulunması, sanatçının işlerinin popülerlik kazanmasına ve oyuncu bir özelliğe bürünmesine yol açmıştır (Öztürk, 2018:31,32).

Resim 4: Yayoi Kusama, 2017, Sonsuzluk Ağları-XSHTQ / Infinity Nets –XSHTQ, tuvale akrilik, 130,5x194 cm.

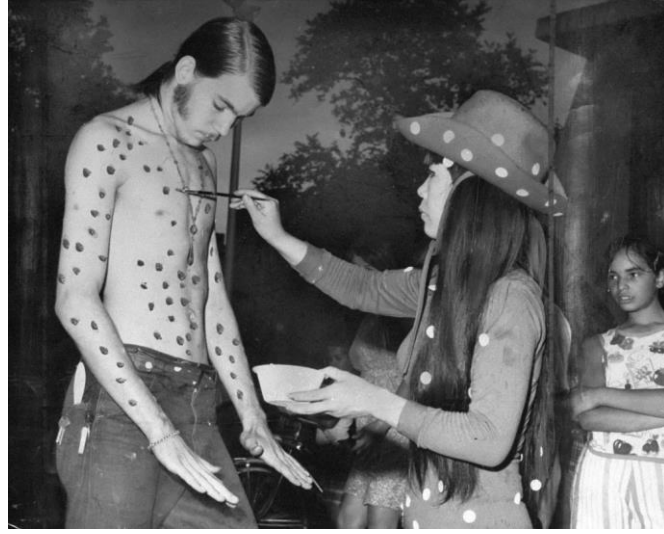
Kaynak: [https://www.davidzwirner.com/exhibitions/2017/infinity-nets#/explore/INFINITY-NETS-\[XSHTQ\]--artwork-DA8CFE6B-AA4A-418D-952A-7A39AF05AC14/Artwork](https://www.davidzwirner.com/exhibitions/2017/infinity-nets#/explore/INFINITY-NETS-[XSHTQ]--artwork-DA8CFE6B-AA4A-418D-952A-7A39AF05AC14/Artwork)

Yayoi, Tanrısal sonsuzluk hissini benekli çalışmalarında gösterir. Büyüsünün girdabına takılan bir duyguyu yansıtarak 1966’da yaptığı 1500 adet yansımali gümüş kürelerle “Nergis Bahçeleri” isimli eserini meydana getirmiştir. Yunan mitolojisinde Narcissus’un su yüzeyinde kendi yansımasına duyduğu aşkla suda boğulmasına vurgu yaparak, su üstünde düzenlediği enstalasyonla izleyicinin kendi yansımasıyla yüzleşmesini gerçekleştirmiştir (Orhan, 2019:26).

Resim 5: Yayoi Kusama, “Nergis Bahçeleri” (Narcissus Garden), 1966, Yerleştirme, Glass House, Connecticut, US.

Kaynak: <https://www.dezeen.com/2016/05/04/yayoi-kusama-narcissus-garden-installation-philip-johnson-glass-house-connecticut-floating-steel-balls/>

Resim 6: Yayoi Kusama ile Performans (Happening) Sanatı.
Kaynak: <https://wallacks.com/blogs/news/yayoi-kusama-queen-of-infinity>

Resim 7: Yayoi Kusama, Ebedi Ruhum (My Eternal Soul), 2009.
Kaynak: <http://www.sanatatak.com/view/yayoi-kusamanin-sonsuz-dunyalari>

Resim 8: Balkabağı Heykeli (Pumpkin Sculpture), 1993.

Kaynak: <https://repositorij.ttf.unizg.hr/islandora/object/ttf%3A126/datastream/PDF/view>

2. İKONİK YAYOI KUSAMA PUANTIYELERİ İLE MODA VE MARKA

Toplumların geçirdiği siyasal, sosyolojik ve ekonomik değişimler sanatçının sanata bakışını da etkilemiştir. Sanat dinamik bir süreç içinde hızla değişmiş ve çeşitli sanat akımları ortaya çıkmıştır. Yeni sanat akımlarının ortaya çıkışı, bazı teknolojik gelişmelerden de etkilenmiştir. Teknolojik gelişmeler sanat yapının üretim süreçlerini değiştirmiştir. Sanat ve tasarım kavramları gittikçe daha iç içe hale gelmiştir (Çakır, 2018:89). Tasarımcılar, marka kültürünü genişletmek ve değerini arttırmak için moda tasarımı ve sanatın iş birliğini tercih etmektedir (Chunyan, 2014:17). Sanatçı ve tasarımcı iş birliğinin belki de en belirgin erken örneği Elsa Schiaparelli'nin Salvador Dalí ve sürrealistler ile 1930'lardaki iş birliğidir. 1960'lar ve Pop-Art'ın ortaya çıkışı, moda ve sanat arasındaki ilişkiyi yeniden tanımladı. 1960'ların moda tasarımcılarından Yves Saint Laurent, çağdaş sanatı tasarımlarına dahil etti. 1980'ler ve 1990'larda moda tasarımcıları ve sanatçılar yeni yöntemler denedi ve birbirlerinin uygulamalarının dilini benimsediler (Blechman, 2012:2)

Yayoi Kusama multidisipliner bir sanatçıdır. Güçlü kişisel markası ve ikonik moda anlayışı, dünya çapında bir popüler kültür simgesi olarak varlığını sağlamlaştırmasına yardımcı oldu. Bir sanatçının hatıraları, arzuları ve korkuları son derece benzersiz parçaların tezahürüne izin vermektedir. Kusama'nın akıl hastalığının karmaşık doğası ve yaşadığı deneyimlerin güçlü doruk noktası, onun sanat eserlerinin popüler formlarını ortaya çıkarmıştır (Thomas, 2020:1).

Renklerin kullanımı ve etkileşimi konusunda mekânda deneyim yaşatan Japon sanatçı Yayoi Kusama, baskın ve güçlü renklerle bir etki alanı yaratmaktadır. Kusama, hayal dünyasının yansımalarını seyirciye göstermekte ve karşımıza büyük ölçekli kurgulamalarla mekâna sonsuzluk izlenimi vermektedir. Sanatçının kullandığı nesnelere genellikle aynalar, renk, nokta gibi unsurlardır. Kusama bu nesnelere birbirini tekrar eden sonsuz bir uzam meydana getirmektedir.

Puantiyelerle aklımızda yer edinen sanatçı, küçük yaşta gördüğü papatya tarlası halüsinasyonları resmetmesiyle arasında bağ kurarak puantiyeleri geçmişine dayandırmaktadır. Sanatçının geçmişten gelen rahatsızlığı çalışmalarına yansımalarla bulunurken kullandığı nesnelere, kıyafetlere ve mekâna noktalarla müdahaleye götüren bir alan yaratmaktadır. Biz bu sonsuzluğun birer parçası olurken renk algılarından dolayı optik etkileşime dayalı alanlar karşımıza çıkmaktadır (Coşkun, 2019:27,28).

Günümüzde 90'lı yaşlarında olan sanatçı Yayoi Kusama sınır tanımayan obsesyonu ile puantiye çalışmaya devam eder. Sanatçı tüm çalışmalarında puantiyeyi farklı büyüklüklerde ve renklerde çalışır. Elbiseleri, resimleri, heykelleri, galerinin duvarları, tavanı kısacası onun olduğu yerdeki her şey puantiyedir. Yayoi Kusama'nın halüsinasyonları ve kişisel takıntıları, onun özgün stilini yaratmaya başlamasındaki çıkış noktası olmuştur (Bulut, 2019:26,27).

1997 yılından bu yana Louis Vuitton'un tasarım ve moda direktörlüğünü yapan Marc Jacobs, Yayoi Kusama'nın motiflerini kıyafetlerden mücevhere kadar her alanda kullanılmıştır (Atalay, 2018:65). Kusama, alışılmışın dışında Louis Vuitton vitrin tasarımları da yapmıştır (Çelikbaş, 2013:79).

Resim 9: Yayoi Kusama, Louis Vuitton Vitrin Tasarımı, London 2012.

Kaynak: <https://repositorij.ttf.unizg.hr/islandora/object/ttf%3A126/datastream/PDF/view>

Resim 10: Yayoi Kusama, Louis Vuitton Vitrin Tasarımı, London 2012.

Kaynak: <https://repositorij.ttf.unizg.hr/islandora/object/ttf%3A126/datastream/PDF/view>

2012 yılında sanatçı, Louis Vuitton'un en büyüleyici koleksiyonlarından birini tasarladı. Japon efsanesinin, saplantı ve ciddiyet mesajları yansıtan giysi ve aksesuar koleksiyonu sunulmadan önce dünya çapındaki tüm mağazalar ikonik bir dönüşüm geçirdi (<https://www.dazeddigital.com/fashion/article/35567/1/louis-vuitton-art-collaborations-yayoi-kusama-richard-prince-cindy-sherman>).

Resim 11: Yayoi Kusama-Louis Vuitton Koleksiyonu, 2012.

Kaynak: <https://www.vogue.co.uk/gallery/louis-vuitton-unveils-yayoi-kusama-collection?image=5d5479512a196c00087c1232>

Resim 12: Yayoi Kusama-Louis Vuitton Koleksiyonu, 2012.

Kaynak: <https://www.vogue.co.uk/gallery/louis-vuitton-unveils-yayoi-kusama-collection?image=5d5479512a196c00087c1232>

Erkek giyiminde sofistike ama sade bir tarzı yansıtan Giorgio Armani markası ve Yayoi Kusama iş birliği ile aktör George Clooney, ikonik siyah beyaz puantiyeler ile giydirilmiş ve magazin dergilerine kapak olarak, marka kimliğine vurgu yapılmıştır.

Resim 13: Sanatçı Yayoi Kusama ve Tasarımcı Giorgio Armani Ortak Çalışması, 2014.

Kaynak: <https://www.wmagazine.com/gallery/george-clooney-art-photo>

SONUÇ

Yayoi Kusama, gördüğü halüsinasyonların gerçek hayatı olduğunu ve sanatı ile iyileştğini düşünmektedir. Kendisini “obsesif sanatçı” olarak tanımlayan Kusama, eserlerini Minimalizm, soyut dışavurumculuk gibi akımların çatısı altında toplamaktadır. Kusama'nın sonsuz noktalar içerisinde kendini hayal etmesi ile kendine özgü tarzı ve güçlü eserleri ortaya çıkmıştır. Çağdaşları olan Andy Warhol, George Segal ve Claes Oldenburg gibi birçok önemli sanatçılar ile eserleri çeşitli sergilerde bir arada bulunmuş, Kusama'nın eserleri diğer sanatçılara esin kaynağı olmuştur. Moda ve modern sanatın birbirine paralel etkisi 1937 de Elsa Schiaparelli ve Salvador Dali iş birliği ile tasarlanan istakoz baskılı elbise ile kendini göstermeye başlamıştır. Yves Saint Laurent ve sanatçı Mondrian iş birliği ile 1965'te Mondrian resimlerinin basıldığı elbiseler ile dikkat çekmiştir. Yves Saint Laurent markası aynı yıllarda Pop-Art giysi koleksiyonları tasarlayarak moda ve sanat iş birliğine devam etmiştir. Ayrıca aynı moda markası 1980'li yıllarda Van Gogh resimleri ile ceketler, Matisse resimleri ile giysiler tasarlamıştır. Sosyal bir ifade olan moda olgusu ve sanat, birbirlerini geliştirmeye ve beslemeye her geçen gün daha da güçlenerek devam etmektedir. Moda markaları, tüketicilerin zihninde yer etmek için kimliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Yayoi Kusama, günümüz modasında özellikle Louis Vuitton markası ile sanatın güçlü etkisini endüstriye en etkin biçimde yansıtan sanatçılardan birisi olmayı başarmıştır.

KAYNAKÇA

- Aksoy, B., 2015, Tüketicinin Lüks Markaları Satın Alma Nedenlerine Yönelik Bir Araştırma: Vakko Örneği, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s:1,6.
- Artam, 2019, Bir Sanatçı Bir Eser, Yayoi Kusama, s:54, İstanbul.
- Atalay,V., 2018, 2000 Yılı İtibari ile Moda-Sanat Etkileşimi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s:65.
- Bulut, Ş., 2019, Camille Claudel And Yayoi Kusama, Inonu University Journal of Culture And Art / IJCA İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi Volume/Cilt: 5 No/Sayı: 2 (2019), s:26, 27.
- Blechman, M., W., 2012, Strategic Partnerships Between Fashion Designers and Contemporary Artists: A New Model of Luxury Branding, Published by ProQuest LLC, United States p:2.
- Chunyan, Q. Yue H., 2014, International Journal of Art and Art History March 2014, Vol. 2, No. 1, pp. 17-26, ISSN: 2374-2321 (Print) 2374-233X (Online), Copyright © The Author(s). All Rights Reserved, Published by American Research Institute for Policy Development.
- Coşkun, A., 2019, Mekânda Optik Etkiler, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Heykel Anasanat Dalı, Yüksek Lisans, s:27,28.
- Çakır, E., M., 2018, Dünden Bugüne Sanatın, Metanın Estetikleşmesindeki Rolü, İnif e-Dergi, Kasım 2018, 3(2), 89-106, s:89.
- Çelikbaş, G., 2013, Mağazalarda Kurumsal Kimlik ve Vitrin Tasarımı İlişkisi: İstanbul Louis Vuitton Mağazalarının Vitrin Tasarım Analizi, Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilimdalı, s:79.

- Kıran, H., 2013, Puantiyeli Sonsuzluğun Obsesif Sanatçısı: Yayoi Kusama, Anadolu Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi, Year 2013, Volume 4, Issue 4, pages:177,125.
- Kireç, D., 2019, Psikanalitik Kuram Çerçevesinde Psikolojik Rahatsızlıkların Yaratıcılığa ve Sanat Eserlerine Yansıma Biçimleri, Kesit Akademi Dergisi, ISSN: 2149-9225 Yıl: 5, Sayı:18, s.261.
- Orhan, U., 2019, Batman Üniversitesi; Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim Anasanat Dalı, Çağdaş Sanatta Mitoloji, Yüksek Lisans Tezi, s:26.
- Öztürk, N., 2018, Resimde Yaratıcı Bir Eylem Olarak Oyun, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Anasanat Dalı, Sanatta Yeterlik Tezi, s:31,32.
- Runsdorf, S. A., 2016, Recognizing the Parallels Between Fashion and Art: The Designs of Elsa Schiaparelli, Yves Saint Laurent and Rei Kawakubo, Senior Projects Spring Paper 123, s:70-90.
- Thomas, M., 2020, Life's Form and Formlessness: Translating Yayoi Kusama's Infinity, Elizabethtown College, <https://jayscholar.etown.edu/modlangstu>, p:2.
- Üstündağ Özel, N., 2017, 151 Yaşındaki “Alice Harikalar Diyarında” Serüvenine İllüstratif Bir Bakış, Anadolu Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Dergisi, Volume 7, Issue 1, s:143.
<https://ekmekvegul.net/sectiklerimiz/gunun-guzeli-beneklere-hukmeden-yayoi-kusama>, Erişim Tarihi:17.03.2021.
- <http://www.gazetefestivaltv.com/beneklerden-bir-dunya-yayoi-kusama/>, Erişim Tarihi:17.03.2021.
- <https://www.dazeddigital.com/fashion/article/35567/1/louis-vuitton-art-collaborations-yayoi-kusama-richard-prince-cindy-sherman>, Erişim Tarihi:17.03.2021.
- <https://www.tempomag.com.tr/detail/yayoi-kusama-sinir-tanimayan-obsesyon#:~:text=>, Erişim Tarihi:16.03.2021.
- <https://www.kreatifbiri.com/yayoi-kusama/>, Erişim Tarihi:16.03.2021.

GÖRSEL KAYNAKÇA

- <https://www.gzt.com/arkitekt/sinirli-alanda-sinirsiz-alan-duygusu-sonsuz-aynali-odalar-3565517>, Erişim Tarihi:21.03.2021.
- <http://pinarsaracoglu.blogspot.com/2016/09/yayoi-kusamann-sonsuzluk-aglarnda-son.html>, Erişim Tarihi:22.02.2021.
- <http://www.gazetefestivaltv.com/beneklerden-bir-dunya-yayoi-kusama/>, Erişim Tarihi:18.03.2021.
- [https://www.davidzwirner.com/exhibitions/2017/infinity-nets#/explore/INFINITY-NETS-\[XSHTQ\]--artwork-DA8CFE6B-AA4A-418D-952A-7A39AF05AC14/Artwork](https://www.davidzwirner.com/exhibitions/2017/infinity-nets#/explore/INFINITY-NETS-[XSHTQ]--artwork-DA8CFE6B-AA4A-418D-952A-7A39AF05AC14/Artwork), Erişim Tarihi:17.03.2021.

<https://www.dezeen.com/2016/05/04/yayoi-kusama-narcissus-garden-installation-philip-johnson-glass-house-connecticut-floating-steel-balls/>, Erişim Tarihi:19.03.2021.

<https://wallacks.com/blogs/news/yayoi-kusama-queen-of-infinity>, Erişim Tarihi:17.03.2021.

<http://www.sanatatak.com/view/yayoi-kusamanin-sonsuz-dunyalari>, Erişim Tarihi:19.03.2021.

<https://repositorij.ttf.unizg.hr/islandora/object/ttf%3A126/datastream/PDF/view>, Erişim Tarihi:27.02.2021.

<https://www.vogue.co.uk/gallery/louis-vuitton-unveils-yayoi-kusama-collection?image=5d5479512a196c00087c1232>, Erişim Tarihi:17.03.2021.

<https://www.wmagazine.com/gallery/george-clooney-art-photo>, Erişim Tarihi:22.03.2021.